

SZAKDOLGOZAT

EFEB Felnőttképzés

HR képzés az alapoktól

Generációk az újkorban

Készítette: Kiss Imola

Budapest 2019

GENERÁCIÓK AZ ÚJKORBAN

Generációk viselkedése a munkaerőpiacon

2019. OKTÓBER 22.
KISS IMOLA – HR KÉPZÉS
EFEB Akadémia

Tartalom

BEVEZETÉS	3
ÁLTALÁBAN A GENERÁCIÓKRÓL.....	4
KONFLIKTUSOKAT MEGHATÁROZÓ TÉNYEZŐK, ÉS TERÜLETEK.....	7
KONFLIKTUS KEZELÉS ELMÉLETE.....	8
HR FELADATA A GENERÁCIÓ-MENEDZSMENTEN BELÜL	8
A GENERÁCIÓK MOTIVÁCIÓI, ÖSZTÖNZÉSI FORMÁI.....	10
GENERÁCIÓ-MENEDZSMENT A GYAKORLATBAN	11
KUTATÁS ÖSSZEGZÉSE	13
GENERÁCIÓK SWOT ANALÍZISE.....	14
GYAKORLATI PÉLDA A JÓL MŰKÖDŐ GENERÁCIÓ-MENEDZSMENTRE EGY VÁLLALATON BELÜL.....	15
ÖSSZEGZÉS.....	18
IRODALOMJEGYZÉK.....	19
ONLINE FORRÁSOK.....	19

Bevezetés

Azért választottam ezt a témát, mert nagyon közel áll hozzám a különböző generációk megismerése, empirikus megvizsgálása és tanulmányozása. További motivációm, hogy megtaláljam azokat a struktúrákat és eszközöket, amelyekkel a generációk közötti hidakat tovább építhetem, mint leendő HR-es. Rendelkezem olyan munkatapasztalatokkal, amelyek során a munkáltatók, a vezetők semlegesek ehhez a témához. Ez megmutatkozott az új belépők integrálásában, a merev szabályrendszerekben, a rugalmas munkaidőt pedig egyenesen láblógatásnak titulálták. Véleményem szerint, az említett példák is egy részét képezik a generációk közötti ellentéteknek. Természetesen szükséges az egységes vállalati kultúra, de a szabályokat közösen kell kialakítani - a különböző generációk igényeinek figyelembe vételével.

Úgy gondolom, hogy minden generációnak megvan a maga értékrendje, amiben szocializálódott. Ezt az értékrendet kell összeegyeztetnie a vállalati kultúrával. A baj ott kezdődik, mikor ezek az értékrendek nincsenek összhangban egymással. Nem világos mit vár el a cég a dolgozóitól, vagy a felettes a beosztottjaitól. Nem találhatóak releváns koherenciák, zavaros a kommunikáció és nincs lehetőség feedbackre. Ezek a tények bizonytalanná teszik a munkavállalók nagy részét.

A dolgozatomban mini-kutatás részeként keresem a választ hipotéziseimre. Előzetes feltételezésem szerint a vezetők, felettesek általában nem avatkoznak bele a generációk között létrejövő konfliktusokba, csak akkor, ha a teljesítményt befolyásolják vagy negatívan hatnak a cég/vállalat hírnevére. Nem fordítanak elég energiát arra, hogy mindenki számára elérhetővé és érthetővé tegyék a generáció-menedzsmentet és megismerjék a különböző korosztályú munkavállalók preferenciáit. Ebből eredően a legnagyobb probléma, a közös nyelv hiánya a munkavállalók között, így a hatékony együttműködés szinte lehetetlen. Ez elégedetlenséget, rosszabb esetben fluktuációt eredményezhet.

Meglátásom szerint kevés vállalat alkalmaz teljesítményértékelő rendszereket - ennek következtében a munkavállalók bizonytalannak érzik teljesítményüket.

Céлом, hogy a dolgozatomban feltárjam a generációk közötti konfliktusforrásokat – primer forrású, kvalitatív adatokkal ellátott kutatásom segítségével - és hatékony megoldásokat mutassak be pozitív példákkal, melyeket a vezetőség a HR osztállyal együtt alkalmazhat.

Általában a generációkról

Generáció fogalma

„A generáció olyan emberek csoportja, akik történelmi időn és helyen osztoznak, mely kollektív személyiséget biztosít számukra.”

Generációmenedzsment

Generációmenedzsment alatt az eltérő korosztályú munkavállalók sikeres együttfoglalkoztatását értjük, amely szerint egy szervezetnek tisztában kell lennie a különböző generációk preferenciáival, valamint a munkahelyi viselkedésükkel. Olyan HR funkció, aminek egyre nagyobb hangsúlyt kell kapnia.

Aktív, a munkaerőpiacon jelen lévő generációk bemutatása

Baby Boomer generáció (1946-1965)

A baby boomerek a második világháború után születettek, amikor ugrásszerű volt a népességnövekedés. Életüket a háború utáni válság és újrakezdés, valamint a rendszerváltás határozta meg. Szüleik nyitottak, de határozatlanok voltak, ők ebben a szellemben nevelkedtek. Komoly elveik vannak. Fontos számukra a tisztesség, a becsületesség és a szeretet, de a történelmi események is nyomot hagytak személyiségükön. Ez a generáció tekinthető a legegységesebbnek, mert a technológia még nem hatott a mindennapjaikra.

Munkaerőpiaci viselkedés

- A baby boomerek életük közepén találkoznak a technológiai vívmányokkal.
- Karrierjük szempontjából vonzó számukra a horizontális előrelépés.
- Nagy erényük a fegyelem és a tisztelet.
- Fizikailag is kötődnek a munkahelyükhöz.
- Számukra a munkaidőnek van eleje és vége.

- A változással szemben ellenállók.
- Nehezen építenek ki bizalmat.

X generáció (1966-1979)

Átmeneti generáció, eredetileg **baby busterként** (azaz bébi-csőd) emlegették őket, hiszen ekkoriban látványosan visszaesett a születések száma. Douglas Coupland **Generation X** című regénye lett a generáció névadója. Az X generációsok szüleiknél iskolázottabbak, jó ítélőképességűek, akik megtapasztalhatták szüleik bizonytalanságát - gyakori volt például az állás elvesztése, akár az outplacement következtében. Már kamasz-, és ifjúkorukban találkozhatnak az internettel, munkavégzésüket, életvitelüket alapvetően a web határozza meg. A legtöbbször hagyja, hogy megmondják mit és hogyan csináljanak. Szem előtt tartják a szervezeti szabályzat minden egyes betűjét, de képesek megújulni, tartani a mai felgyorsult életritmust. Erre a korszakra jellemző volt a multi-cégek fokozott megjelenése, és a társadalmi változásokban megjelent a válás.

Munkaerőpiaci viselkedés

- A rendszerváltás miatt újfajta fogyasztói kultúrára kell berendezkedni.
- Számukra a karrier és a pénz a motiváló erő.
- Szeretik látni a konkrét eredményeket.
- Nem kérdőjelezzik meg a szabályokat, és a szabadidőt is képesek feláldozni a munka miatt.
- Elfogadják a változásokat, nyitottabbak a bizalomra.

Y-generáció (1980-1995)

A digitális nemzedék első hulláma. Magánéletükben nap mint nap jelen van az internet. A munkaerőpiacon komoly kihívást jelent az Y-generáció, mert minőségileg újat, mást, a szokásostól eltérőt képvisel. Az Y-generáció már maga alakítja, formálja a munkahelyet a saját képére, legyen az modern, kreatív, a hagyományostól eltérő, nagy tág terekkel, társalgóval. Nagyra értékelik a szabadságot, formalitásoktól mentes munkakörülményeket. Egyszerre több

feladatot szeretnek végezni. Munkaidejük felénél kevesebb időt töltenek az íróasztal mögött, inkább a legkülönbözőbb helyekről mobiltelefonon és laptopon dolgoznak. Előtérbe kerül a távmunka, a home-office lehetőség.

Bíznak magukban, nem félnek a változástól. Személyes érdekeiket gyakran a céges érdekek elé helyezik, kevésbé lojálisak, mint szüleik. Gyorsan, könnyen döntenek és továbbállnak, akár „tudásnomádként” is, ha jobb ajánlatot kapnak. Napjainkban a tehetségek új generációjáról beszélhetünk, akik valószínűleg több munkahelyi stresszel, konfliktussal kell szembenézzenek. Emellett több lehetőségük lesz, hogy munkahelyet változtassanak vagy értékes tudást és erőforrást tartsanak vissza.

Mukaerőpiaci viselkedés

- Szembeszállnak a megkövült szabályokkal, más képességekkel rendelkeznek, mint az előző generációk.
- Számítógépekkel együtt nőttek fel, igen gyakorlatiasak, és remekül eligazodnak az interneten.
- Öntudatos munkavállalók, akiknek fontos a munka és a magánélet egyensúlya.
- Könnyen váltanak munkahelyet, a pénz már nem a fő motivációs tényező.
- Céljuk a gyors előrelépés a ranglétrán.
- Akarják a változást.
- Kevésbé könnyen építenek ki bizalmat.
- Náluk mutatkozik a leghamarabb a burnout.

Z-generáció (1995-2024)

Nevét az angol "zappers" ugráló kifejezésből kapta. A Z-generáció tagjai már teljes egészében a digitális technológia világában nőttek fel. Ez a generáció, mely már a XXI. század első éveiben állt munkába, gyors váltások jellemzik. Elődeikhez képest egy teljesen más világot képviselnek. A modern technikák, az informatika, az online világ a személyiségük része lett.

Munkaerőpiaci viselkedés

- Társadalmi kapcsolataikat egyidőben élik meg a valós és a virtuális világban. Bátrak, kezdeményezők, kevésbé kételkedők saját képességeikben.
- Fontos számukra a munka és az élet egyensúlya. Új világot építenek, nem a hagyományos irodai munkakultúrát képviselik, hanem a mobiltelefon, az internet segítségével a világ bármelyik pontján elvégezhetik feladataikat, bár az időérzékük gyakran cserbenhagyja őket.
- Világpolgárként hozzák létre, akár a kontinenseken is átívelő, virtuális közösségeiket. A korosztályok között - a személyiségjegyekben mutatkozó jelentős eltérések ellenére - tényként fogalmazhatjuk meg, hogy a szervezet érdekei, a tudás, a tapasztalatátadás megkövetelik a generációk közötti együttműködést.

Konfliktusokat meghatározó tényezők, és területek

Technológia és tudás

A technológia mindennapi életünk részévé vált. Az új nemzedékek számára természetes, hiszen ebben nőttek fel. A Babyboomer és az X generáció viszont életük későbbi szakaszán kellett elsajátítsa a számítógépes - digitális - tudást, mint munkaeszközt. Ez leginkább a kommunikációra gyakorolt negatív hatást, ezáltal szakadék keletkezett a generációk között.

A cél az, hogy a technológiát minél jobban ismerje az összes generáció. Legyen mentor a cégnél, aki ebben segít. A fordított mentor-nap is kreatív megoldás, workshop keretén belül. A tudásmegosztás a legfontosabb ebben a tekintetben, erre nagy hangsúlyt kell fektetni. Minden generációnak megvannak a maga sajátosságai - előnyökkel és hátrányokkal együtt. Mindezekkel együtt hatalmas értéket hord magában minden korcsoport.

Értékrend, munkamorál

A boomerek a munkahelyi versengést negatívan élték meg. Fontos konfliktusforrásnak is tekintik ezt a munkahelyi jelenséget. Ezzel szemben a fiatalabb generációk a versenyt a munkahelyi környezet természetes tulajdonságának tekintik. Már az X generáció is a versenyszférában nőtt fel, így számukra sem ismeretlen a „competition”, azaz a verseny, versengés fogalma. Az értékrendi különbségekből eredeztethető problémák a nők körében határozottabban jelentek meg. A fizikai dolgozók toleránsabbaknak bizonyultak az értékrendi különbségekkel szemben.

Kommunikáció

A kommunikációs problémák közül, a személyes visszajelzés hiánya okoz a legnagyobb mértékben konfrontációt a munkahelyeken. Neil 2010-es kutatásai is alátámasztják, hogy már az X generáció is megtanulta, és ezáltal elvárja a folyamatos visszajelzést. A feedback hiánya a bizonytalanság érzését erősíti meg a munkavállalókban. További kommunikációs problémaként mutatkozott, hogy az egyes generációk - eltérő szocializációjuk miatt - máshogy diskurálnak, tárgyalnak - nincs meg a közös nyelv és csatorna. Emiatt sok munkahelyen tapasztalható, az outrider jelenség, azaz a kívülállóság, illetve az egymás közötti kommunikációs torzulás, ignorálás.

A generációk tagjai különböző módon ítélik meg a nézeteltérések kialakulását. A fiatal, digitális nemzedék kifejezetten negatívan éli meg. Helyzetüket nehezíti, hogy életkori sajátosságukból adódóan nem rendelkeznek hatékony konfliktuskezelési módszerekkel. A munkahelyi együttműködés szempontjából Babyboomer és az X generációt a befogadó szemlélet jellemzi, míg az Y és Z generáció általában az életkori különbségekre vezetik vissza a konfliktusok kialakulását, és jóval nehezebben építenek ki bizalmat.

A rendelkezésre álló szekunder források alapján megállapítható, hogy a Y és a Z generáció tagjai a kialakult helyzetre generációs konfliktusként tekintenek, míg a Babyboomer és az X generáció munkavállalói a munkahelyi stresszt és a feszültséget emelik ki, amelynek következtében együttműködési diszharmónia alakul ki a munkatársak között, generációtól függetlenül.

Konfliktuskezelés elmélete

Konfliktus fogalma: A konfliktus olyan, egyének vagy társadalmi csoportok közötti ütközés, amely mögött igények, vágyak, szándékok, nézetek, vélemények szembenállása húzódik meg.

A generációk tekintetében a konfliktusok forrása lehet az egyének eltérő szocializációja, viselkedése, természete, értéke, értékrendszere. Ide sorolható, mint hozadék, a „közös nyelv” hiánya egy vállalatban belül.

HR feladata a generáció-menedzsmenten belül

A HR szakemberek legnagyobb feladata, hogy a generáció-menedzsmentet elérhetővé és érthetővé tegyék. A vezetőkkel együtt olyan programokat és megoldásokat dolgozzanak ki,

amelyek a munkavállalók számára inspirálók és mindenki számára hasznos ismeret tartalmaznak. A hatékony konfliktuskezelés és közös nyelv elérése érdekében, minél többet érdemes megtudni a különböző generációkról és preferenciáikról. Együttes erővel megtalálni azokat a lehetőségeket, melyek külön-külön és csapatban is motiválják a különböző nemzedékekhez tartozó közszolgálat, illetve a magánszféra munkavállalóit. A vezetők/felettesek az esetek 56,8%-ban semlegesek maradnak, ameddig a konfliktus nem rombolja a légkört és nincs hatással a munkavállalók teljesítményére és a cég/vállalt hírnevére.

Végül a konfliktusok sorában utolsóként említeném a nők helyzetét a munkaerőpiacon. A szakmai siker és/vagy család problematikáját, melynek kapcsán generációnként változó módon jelenik meg korunk nagy kérdése: család vagy karrier? Ez az eldöntendő kérdés főleg a női munkavállalók esetében kardinális kérdés. Véleményem szerint, a családtámogatási rendszer mellett elő kell segíteni a nők visszatérését a munkaerőpiacra, akár „atipikus” foglalkoztatás keretein belül is. Így emelkedhet a születések száma, amely az utóbbi években visszaesett. 1974–76 között, a baby-boom idején 190 ezer újszülött jött világra évente. A család, karrier adott fázisainak torlódása egzisztenciális sokkhatást eredményezhet. A „családbarát” munkahelyeknek – épp ezt szem előtt tartva – korszerű HR-megoldásokat célszerű alkalmazni. Ez átfogóan tartalmazza a távmunka lehetőségét, a rugalmas munkaidőbeosztást - kiegészítve a részmunkaidős foglalkoztatással. Az esélyegyenlőség így tud megvalósulni a nők és a férfiak esetében, hiszen ez társadalmi érdek.

Összegezve a HR-nek és a vezetőségnek együttes feladata, hogy alaposan megismerje a különböző korcsoportba tartozó munkavállalókat. Érdemes workshopokat, tréningeket szervezni, ahol játékosan, „tét” nélkül, a munkavállalók megismerik egymást. Terük és idejük van arra, hogy kérdezzenek egymástól, stressz és vezetői nyomás nélkül. A csapatépítők is kiemelkedő fontossággal bírnak a kommunikáció kiépítésében. Kellemes környezetben, vicces program keretein belül tudják megismerni egymást a munkavállalók. Mindezek szükségesek ahhoz, hogy egyénileg és közösségi szinten a generációk megismerjék egymás preferenciáit, és megtalálják a közös hangot. Ez egy közös társadalmi érdek, melynek gazdasági vonzata is van. A Maslow piramis legutolsó lépcsőjét, az önmegvalósítást így lépheti meg az egyén, amely által kiteljesedhet. Ez hatással lesz a cég/vállalat teljesítményére is, valamint ösztönzően hathat a többi munkavállalóra.

A generációk motivációi, ösztönzési formái

Motiváció fogalma: Maslow szerint az emberi szervezet belsejében rejlik, amely szükségletet indukál. Motiváltnak érzi magát az ember, ha hiányt, vágyat vagy kívánságot érez.

Kétfajta motivációt különböztetünk meg a munka tekintetében:

Intrinsic motiváció, primer forrású, önjutalmazó, belső motiváció. A cselekvésben való élvezet, újdonság, kihívás keresésében jut kifejezésre.

Extrinsic motiváció, szekunder forrású, külső, eszközjellegű motiváció. Nem a cselekvés élvezete miatt vesznek részt az egyének a tevékenységben, hanem hogy valamilyenfajta jutalmat szerezzenek a cselekedet fejében. Ilyen például: a jutalom, a dicséret.

Az X generációt leginkább a karrierépítés, a bér-, és egyéb juttatások motiválják, valamint a szakmai és személyes fejlődés. A munkakörnyezet nem jelent számukra jelentősebb ösztönző erőt. Az Y generáció számára ösztönző tényező a rugalmas foglalkoztatási forma, valamint azok az előléptetési lehetőségek, amik az előző évtizedekben az X generáció tagjai számára is elérhetőek voltak. Ezt a generációt legnagyobb arányban a személyes fejlődés lehetősége és a cég jó hírneve motiválja a munkahelyén. Emellett a jó karrierlehetőségek, a versenyképes fizetés, a szakmai és a személyes fejlődés, végül az egyéb juttatások és a rugalmas munkakörülmények tesznek vonzóvá egy céget/vállalatot a fiatal munkavállalók körében. A béren kívüli juttatások mind a két generációnál az első három hely valamelyikén állnak. Utolsó helyre az Y generáció a karrierépítés lehetőségét sorolta, az X generáció pedig a fejlesztési lehetőségeket.

A generációk jellemzői, igényei különböznek, mégis található néhány azonosság. Ilyen például a bér, valamint a béren kívüli juttatások, tehát inkább az extrinsic szekunder forrású motiváció dominál. A Z generációról kevés szekunder forrás áll rendelkezésre, saját kutatásom alapján megállapítható, hogy hasonló motiváló tényezőket tartanak fontosnak, mint elődeik, az Y generáció. Motivációs tényezők között szerepel a fizetés, a béren kívüli juttatások és a munkakörülmények, a munkakörnyezet. A két digitális nemzedék között (Y és a Z generáció) kisebb arányban mutatható eltérés.

A munkaadónak célszerű összevetni - a generációk preferenciáinak figyelembe vételével- a cég lehetőségeit, valamint a generációk motivációit, elvárásait. Fontos, hogy biztosítsák a fiatal (Y, Z) dolgozók számára a fejlődést, előrelépést. Emellett több szabadságot

érdeemes elérhetővé tenni számukra, például rugalmas munkaidő-beosztás vagy homeoffice lehetőség.

Generáció-menedzsment a gyakorlatban

Hipotézisem szerint - melyet közvetlen környezetem véleményére és saját tapasztalataimra alapoztam - a munkáltatók nincsenek tisztában a munkaerőpiacon jelen lévő generációk eltérő preferenciáival, értékeivel, szükségleteivel, motivációival. Továbbá kevés vállalat/szervezet alkalmaz teljesítményértékelő rendszereket, amelyek elengedhetetlenek a munkavállalók magabiztosságához, sikeres teljesítéséhez.

Előzetes felvetéseimre keresem a választ primer forrású, kvalitatív adatokkal ellátott, mini kutatásom segítségével. A munkaerőpiacon aktívan jelen lévő (X, Y, Z) generációkból két embert kérdeztem meg azonos kérdéssorral, amely az említett problémákra reflektál. A különböző generációk megoszlása eltérő, nemek tekintetében a nők vannak nagyobb arányban jelen a kutatásban.

Az első kérdés, amely a generációs megoszlásra vonatkozott a munkahelyen, a megkérdezettek nagy része az X, Y, Z választ adta. Ebből megállapítható, hogy aktívan jelen van már a Z generáció is a munkaerőpiacon. A teljesítményértékelés szükségességét a válaszadók 100%-a gondolta rendkívül fontosnak. Az X és az Y sőt a Z generáció tagjai is elmondták, hogy inkább szám adatokban, statisztikai formában valósul meg az értékelés. A kutatásban részt vettek 100%-a kiemelte, hogy szükség lenne a szöveges értékelésre is - a kemény adatok mellett. Úgy vélik, abból tudnának fejlődni, és sokkal magabiztosabban végeznék munkájukat. Néhányuk szerint kevesebb konfliktus és stressz lenne jelen, ha ebben fejlődnének a vállaltok/cégek.

A munkavállalóknak a 360 fokos, teljes körű teljesítményértékelésre lenne igényük. Ez az értékelés a szám adatok mellett „puha” adatokat, szöveges értékelést is magában foglal, amelyből a munkavállalónak egyértelműen kiderül, hogy milyen területen, munkafolyamatban kell fejlődnie. Az értékelő lapon ezeket a területeket, fejlődési alternatíva-lehetőségekkel szükséges feltüntetni, például: tanfolyam, tréning, coaching. Ez olyan együttműködés a munkáltató és munkavállaló között, amely növeli a beosztottak motiváltságát, és a cég jó hírnevét egyaránt. Véleményem szerint a 360 fokos értékelés a leghasznosabb, amelyben a munkavállalónak lehetősége van saját teljesítményét is értékelni.

A konfliktuskezelésre vonatkozó kérdésekre szinte - generációtól függetlenül - egységesen azt a választ kaptam, hogy mindenki a saját módszerével, egyéni módon oldja meg a problémákat. A vezetőséget nem igazán vonják be, maguk között igyekeznek rendezni a nézeteltéréseket. Eddig azonosság mutatkozott a generációk között. A résztvevők között egy pozitív példát is említenék: az egészségügyben tartanak rendszeres konfliktuskezelési tréningeket. Ezt nagyon hasznosnak találom, nemcsak a munkahelyen, hanem a magánéletben is hasznosítható.

A probléma forrását illetően differencia mutatkozott meg a válaszok között. Az X generáció szerint sokszor a fiatalok lazább munkamorálja, hozzáállása okozza a konfliktusokat. Példaként említették, hogy nem végzik el precízen a saját feladataikat, kicsúsznak a határidőből. Az X generáció elmondása alapján ezek a felgyűlt, el nem végzett feladatok ilyen esetben rájuk maradnak. Ennek következtében feszültté válik a munkahelyi légkör. Ez a generáció arra is felhívta a figyelmet, hogy az Y és főleg a Z generáció tagjaival nem tudnak problémákat megbeszélni. Elmondásuk alapján általában flegmák, mindig sietnek valahova, kapkodnak. Sok feladatot akarnak egyszerre elvégezni. További idegesítő tényezőként példának hozták a túl sok elektronikai eszköz (telefon, tablet, laptop) együttes és állandó használatát.

Ezzel szemben a digitális nemzedékek problémaként említik, hogy az X generáció nem érti, hogy szükség van a munkahelyi formabontásra, és nem minden munka/munkafolyamat kivitelezhető az irodából. Az Y generációs válaszadók konfliktusforrásként kiemelték a homeoffice munkarendet és a távmunkát. Sokszor megkapják az idősebbektől, hogy nem ülnek annyit az irodában, tehát biztos kevesebbet dolgoznak. A digitális technikát – mint munkaeszközt használják, ebben nőttek fel. Problémaként említik a kőbe vésett szabályokat és elavult vállalati/ szervezeti kultúrákat. Erre példa a lineáris szervezeti modell, amely nem működőképes, nehézkes kommunikációáramlása és rugalmatlansága miatt.

Az Y és a Z generáció szerint az idősebbek nem engedik, hogy saját ötleteiket megvalósítsák, sokszor tapasztalataikra és korukra hivatkozva elnyomják ezeket a generációkat. Ez negatívan hat a munkahelyi közösségre, légkörre, amely motivációs tényezőként szerepel a fiataloknál. Kutatásomból megállapítható, hogy az eltérő szocializációs környezet, közös nyelv, empátia, türelem hiánya mind hozzájárul a nézeteltérések kialakulásához.

Előzetes feltevésem szerint a munkaerőpiacon aktívan jelen lévő generációknak szükségük van a visszacsatolásra, az teszi őket öntudatosra és magabiztossá. Ezzel a tézissel a

kutatásban részt vevők mindegyike egyetértett. A válaszadók közül néhányan említették, hogy a cégüknél a visszacsatolás teljesítményértékelés formájában jelenik meg, viszont csak statisztikai (szám/kemény adatos) formában. Kiemelték - generációtól függetlenül -, hogy a szöveges értékelés fontos lenne számukra, és motiváló tényezőként jelölték meg. Példaként néhányan említették, hogy negatív visszajelzést /szankciókat/ szoktak kapni, de pozitív, építő kritikát szinte soha.

Arra a kérdésemre, milyen módszerekkel, programokkal és eszközökkel lehetne optimalizálni a generációk közötti ellentéteket a munkahelyen, egyöntetű és egységes válaszokat/javaslatokat kaptam. Pozitívan szemlélve megállapítható, hogy a generációk felismerték a problémákat, és szeretnék megtalálni a „közös hangot” egymással. Javaslatként említették a csapatépítő programokat, ahol lehetőségük nyílik jobban megismerni egymást, és az új belépők integrálását is elősegítheti. Emellett kiemelték a különböző tréningeket, coaching képzéseket, workshopokat amelyek továbbfejlesztik a szükséges ismereteket, ezáltal segítve a munkát.

A sokat említett teljesítményértékelést is fontosnak tartják, hiszen ez egy magabiztosságot ad az embernek, az egyének kiegyensúlyozottsága pedig javítja a munkahelyi légkört. Egy Z generációs munkavállaló említett egy szuper ötletet, amit én is hasznosnak gondolnék. Javasolta a munkahelyen belül az ingyenes terápiákat, pszichológusi konzultációkat. Ez megvalósulhatna egyéni vagy csoportos formában is, igény szerint. A problémákról beszélni kell, ezt a beszédet pedig tanulni kell.

Kutatás összegzése

Kutatásomból megállapítható, hogy a korcsoportok életkoruktól függetlenül felismerték a generációs problémákat. Készek tenni azért, hogy a közös nyelvet, kiegyensúlyozott légkört megteremtsék, nyitottak egymás felé és a változásra is. Egyértelműen megállapítható, hogy az eltérő szocializáció, munkamorál, motiváció a problémák primer forrása. Emellett mutatkozik még a munkahelyi stressz és felettesi nyomás.

Meglepő volt számomra, hogy a válaszadók nagy részénél nincsen meeting, megbeszélés a cégen/vállalaton belül. Szerintem, heti-havi megbeszélésekre szükség van a hatékony működéshez és a kiegyensúlyozott légkör és munkakörnyezet megteremtéséhez.

Pozitívan tapasztaltam, hogy egyre több cég alkalmaz teljesítményértékelő rendszereket, habár a szöveges értékelést gyakran nem kerül bele. Primer forrású kutatásomból

kiderült, hogy a munkavállalóknak igényük van a feedbackre, pozitív-negatív visszajelzésre egyaránt.

A kutatásból releváns koherenciák és konzekvenciák állapíthatók meg. Az X generációnak azt a legnehezebb elfogadnia, hogy egyre inkább előtérbe kerül a távmunka és a homeoffice lehetőség, amivel a fiatalabbak élni szeretnének. A formabontásnak teret kell engedni, és egy egységes, mindenki számára elfogadható vállalati kultúrát kell létrehozni. A digitális nemzedékeknek pedig figyelembe kell venniük az idősebb generáció munkatapasztalatait, tanácsait. Türelmesnek és munkájukra igényesnek kell lenniük. Véleményem szerint a generációk nyitottak a különböző csapatépítő, workshop, és egyéb közösségépítő programokra. A kutatásomban részt vevő munkavállalók közül sokaknak jó ötleteik voltak a generációs nézeteltérések elsimítására: Például: munkahelyen belül belső pszichológiai konzultáció, konfliktuskezelési tréning lehetősége. Véleményem szerint, ez egy jó kezdeményezés lehetne, amely közelebb hozná egymáshoz a generációkat.

Generációk SWOT analízise

Generáció	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
Babyboomer	Szabálykövetők, munkának értéke van, pontosak, precízek	Változáshoz való alkalmazkodás, bizalom és nyitottság hiánya	Horizontális előrejutás	Határozatlanság, feedback hiánya
X	Szabálykövetők, Nyitottak a digitális világ felé	Munkát gyakran a magánélet elé helyezik	Fejlődés a technológiában	Pénz, mint motiváció, túlzott stressz
Y	Innovatívak, öntudatosak, gyakorlatiasak, határozottak	Munkahelyek közötti gyors váltás, hirtelen döntések	Sok lehetőségük van munkahelyet változtatni, munkahelyi formabontás	Burnout, mindent egyszerre akarnak, nagyfokú stressz

Z	Bátrak, innovatívak, határozottak	felelősség hiánya, „ugrálás”, gyors, hirtelen döntések	Sok lehetőségük van munkahelyet változtatni, homeoffice lehetőség, digitális világ létrehozása	Burnout, sok inger, zajos „csatorna”, nagyfokú stressz
----------	--	---	---	---

Az utolsó lépcsőfokra törekszik mindenki, azonban csak kevesen érik el. Az önmegvalósítás csak akkor valósul meg, ha az összes alatta lévő szükséglet kielégítésre került. Ehhez pedig szükséges a személyiségfejlődés és a szakmai elismerés.

Gyakorlati példa a jól működő generációmenedzsmentre egy vállalatban belül

Példaként egy autófejlesztéssel foglalkozó vállalatot mutatok be, a versenyszférán belül. Azért esett a választásom a gépjárműiparra, mert a generációs megoszlás jelentősen eltérő a különböző osztályokon belül.

A cégen belül mátrix szervezeti kultúrát alkalmaznak, ahol funkcionális és tárgyi szemléletű a munkamegosztás. Emellett havi teljesítményértékelés van, amely statisztikai úgynevezett „kemény” adatokat és szöveges, „puha” adatos értékelést is tartalmaz. Ezt a HR osztály készíti, a vezetőséggel és kollegákkal egyeztetve. A különböző osztályok heti szinten - keddenként - „meetingelnek”, ahol a felmerülő gyártási, eladási, reklámozási és marketing problémákat beszéljük át, javaslatokat tesznek. Generáció terén a vállalatban belül dolgozik X, Y és Z munkavállaló is. A generációk a cégen belül osztályonként is „keverednek”.

A gyártási és fejlesztési folyamatokért összesen húszan felelnek. Ide tartozik még a garanciális szervizelés és javítás is. Ezen az osztályon tapasztalt, többnyire idősebb munkavállalók dolgoznak az X generációból. Ők azok a dolgozók, akiknek a szenvedélyük az autószerelés, fejlesztés. Legtöbbjük, tíz-tizenöt éve dolgozik a cégnél, a sikereket együtt élték/élik meg. Gyakorlatias, precíz emberek. A cég az utóbbi egy-másfél évben, sok friss diplomás mérnököt felvett, akik az Y generáció tagjai közül kerültek ki.

A HR osztály tudatosan készült az újonnan felvett munkavállalók integrációjára. Az új dolgozók munkába állását megelőzte egy hétvégi csapatépítővel egybekötött workshop. Reggel játékos feladatok voltak, ahol különböző generációk kerültek egy csapatba. Természetesen a büszkeségek, az új innovatív elektromos autók is ki voltak állítva. Emellett veterán - korábban fejlesztett - autókat is ki lehetett próbálni. A workshop keretein belül, az X generációba tartozó mérnökök játékosan, és érdekesen magyarázták el a hibrid-elektromos motorok fejlesztéseit, működését az ifjú kollegáknak. A vezetőség is részt vett a csapatépítőn, fontosnak tartják az egységes közösséget. Évente kétszer szoktak csapatépítő programokat és tréningeket szervezni. Emellett az elmúlt egy évben a HR osztály javaslatára bevezették a konfliktuskezelő tréninget is.

A statisztika szerint a legnagyobb problémát a stressz és a határidők betartása okozza, illetve az ügyfelek panasz-elégedettség optimalizálása. Ebből megállapítható, hogy az egyes osztályokon teljesen más jellegű problémák vannak jelen, azonban a cég egységes, sikeres működéséhez elengedhetetlen ezeknek a rendezése.

A gyártó osztályokon a megszokott csapatban dolgozik pár új Y generációs munkavállaló, ahol talán még érződik, hogy nemrég érkeztek. Sokat kérdeznek, megfigyelnek. Érzik a nyomást, ami a tapasztalt gyártókon, mérnökökön van, abból adódóan, hogy őket is segíteniük kell, de haladni kell az aktuális projektekkel is. Ezen az osztályon jellemző a túlóra, amit az újoncok - talán fiatalságuk miatt - nehezebben viselnek. Munkamorálban az idősebbek alaposabbak, a fiatalabbak gyorsabbak. A kettőt összhangba kell hozni. Ebben segít a türelem, és a közös munka sikeres megvalósulása. A cég - hogy könnyítse az új dolgozók integrálását, betanulását - létrehozta a vállalaton belül a mentorprogramot. Minden felvett munkavállaló mellett van egy mentor, aki figyeli és segíti a betanulási folyamatokat. Közvetít a vezetőségnek, értékeli a betanulót. Így az integrálási folyamat sokkal gördülékenyebben megy végbe, kevesebb a határidős nyomás is. Emellett folyamatos tréning, továbbképzés van az új munkavállalók számára.

A fejlesztési osztály is ezen az elven működik és épül fel. Ide a gyártó osztályon eltöltött 2 év után lehet pályázni, általában belsőleg hirdetik meg az üres pozíciókat. Pénzt és időt spórolva. Elsősorban a teljesítményértékelést és pályázati munkát veszik figyelembe ennél a pozíciónál, illetve a gyártási osztályvezető ajánlásait.

A marketing osztályon átszervezés történt az utóbbi egy évben. PR és marketing osztályt egybeolvasztották, és sok új, fiatal munkavállalót vettek fel. Főleg Y és Z generáció

tölti be jelenleg ezeket a munkaköröket. A digitális nemzedékek között is akadnak néha nézeteltérések. A Z generáció szinte mindent a közösségi platformokon hirdetne, nem gondolván arra, hogy az idősebb ügyfeleknek nem biztos, hogy ez a platform az elsődleges elérési felület. A piackutatások szükségességét nem mindig ismeri fel ez a generáció. A call center részleg is ehhez az ághoz tartozik a vállalaton belül. Itt többnyire Z generáció dolgozik, akik szakmai gyakorlatukat töltik a cégnél. Számukra is biztosított a mentor program. A meetingek itt is heti szinten történnek, viszont náluk kötelező a konfliktuskezelési tréning, amely havonta egyszer van.

A vállalat nagy hangsúlyt fektet dolgozói egészségmegőrzésére, kikapcsolódására is. Minden munkavállalónak lehetősége van a Balatonalmádiban található céges üdülőt igénybe venni. Emellett a vidéki munkavállalóknak /beosztásuknak megfelelően/ biztosítva van céges autó, és utazási költségtérítés. A cégen belüli autóvásárlás is kedvezményes - a munkavállalók számára.

A vezetőség egyénileg és csoportosan is nagy hangsúlyt fektet a teljesítményértékelésre. A csoportos értékelés elősegíti a csapat, „mint egység” kialakulását, egységességét, közösséghez való tartozás érzését.

Véleményem szerint a mátrix vállalati kultúra jól működik ennél a cégnél. A dolgozók munkáját értékeli: anyagilag és erkölcsileg is. Korrekt mentorprogramokkal segítik az új munkavállalók integrálását a vállalaton belül, amely pozitív aspirációnak tekinthető. A csapatépítő programok és tréningek pedig szintén hasznosak, és közelebb hozzák a dolgozókat egymáshoz. Elősegítik az outriders-ség minimalizálását. A rendszeres megbeszéléseken lehetőség van a felmerülő problémák megbeszélésére, a konfliktuskezelési tréning pedig eszközt ad a munkavállalók kezébe, amit hasznosítani tudnak.

Összegzés

A dolgozatomban a generációk közötti különbségeket elemeztem, amely egy örökzöld téma a munkaerőpiacon.

Azért választottam ezt a témát, mert személyesen is érintett voltam a kérdésben és kíváncsi voltam, milyen megoldásokat alkalmaznak a különböző vállalatok a hatékony generációmenedzsment elérése érdekében. Erre a kérdésre irányuló primer forrású kutatásomból kiderült, hogy ezek a hipotézisek valósak, és léteznek a generációk közötti ellentétek. Véleményem szerint: a legtöbb problémát a stressz, a felettesi nyomás és a szigorú határidők együttesen okozzák a munkavállalók között, csak hajlamosak vagyunk - főleg a fiatalabbak - generációs nézeteltérésnek értékelni a kialakult helyzetet. Ennek ellenére az eltérő szocializáció, és technológiai ismeretek is konfliktusforrások. További problémaként értékelem, a vezetői/felettesi semleges hozzáállást egy konfliktushelyzetben.

Pozitívan tapasztaltam azt, hogy néhány vállalat alkalmaz olyan teljesítményértékelő rendszert, amelyben a számadatok mellett szöveges értékelés is szerepel. A kutatásomban részt vevők 100%-a kiemelte a teljesítményértékelés fontosságát. Szintén pozitívan értékelem, hogy a generációk felismerték a problémákat és készek tenni ellene, nyitottak a workshopokra, tréningekre, csapatépítőkre. Véleményem szerint, ha a cégek - a HR osztállyal együtt - felméri a dolgozóik különböző igényeit, motiváló tényezőit és annak megfelelően alakítják a vállalati kultúrát, szerveznek programokat, a generációk közötti ellentétek halványulni fognak. Ez egy társadalmi és gazdasági érdek, amely növelheti a vállalat/szervezet sikerességét.

Összességében tehát létező fogalom a generációk közötti ellentét, emiatt szükség van a generációmenedzsmentre, amit a HR osztály a vezetőséggel együttesen dolgoz ki. Egy olyan fontos HR funkció, amely magában foglalja a munkavállalók motiváló tényezőit, juttatásait, preferenciáit és hidat épít a dolgozók közé. A gazdasági tőkén kívül a humán állomány képezi a vállalkozások legfontosabb és legspecifikusabb részét, így ez a területen mindig szükség van fejlesztésre.

Irodalomjegyzék

1. Nemes O. (2019). Generációs mítoszok-Hogyan készülünk fel a jövő kihívásaira. HVG könyvek, Budapest.
2. Szabó-Szentgróti G., Gelencsér M., Szabó-Szentgróti E., Beke Sz. (2019): Generációs hatás a munkahelyi konfliktusokban Vezetéstudomány / Budapest Management Review 1. évf 4.sz. DOI: 10.14267/ VEZTUD.2019.04.08
3. Tari A. (2010).Y generáció – Klinikai pszichológiai jelenségek és társadalomlélektani összefüggések az információs korban. Jaffa Kiadó, Budapest.
4. Zombainé T. K. (2015): Generációk összehasonlítása, különös tekintettel a Z generáció és tanáraik között fellelhető különbségekre. [Szakdolgozat]

Online források

1. http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/4064/1/VT_2019n4p77.pdf
2. <https://megoldaskozpont.com/generaciomenedzsment-a-munkahelyen/?fbclid=IwAR3A7yPYooINGyrpMjLQf5TfRPiLIswu58RfIT-9XjLh8tDyx6Y7AVvEJ0U>
3. <http://www.irisro.org/gazdasagtan2013januar/G322FerinczAdrienn.pdf>